

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/261/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

96/2019. (IV. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) Dr. F.T., mint a **néhai** panaszos¹ hozzátartozóinak meghatalmazott jogi képviselője (a továbbiakban: jogi képviselő) által 2018. július 24-én előterjesztett **panasza alapján indított eljárásban** a 2019. április 4-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén meghozott állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A jogi képviselő a néhai panaszos szüleinek – a panaszhoz mellékelte – meghatalmazása alapján az alábbi – a hozzátartozók elmondásán alapuló – tényállás alapján terjesztett elő panaszt 2018. július 24-én.

A panaszbeadvány szerint a néhai panaszos 2018. július 6. napján ismeretlen tudatmódosító szert fogyasztott, zavartan viselkedett, ezért édesanyja rendőri intézkedést kért lakcímükre. A járőr a helyszínre 7-ére virradóan, 0 óra körüli időben érkezett ki.

A rendőrök az intézkedést megkezdték a néhai panaszossal szemben, majd erősítést hívtak. A helyszínen tartózkodók egy része szerint eleve két szolgálati gépjárművel, többen érkeztek, mások szerint először egy személygépkocsival két rendőr jelent meg a helyszínen, majd ezt követte az erősítés, melynek létszámáról és járművéről is eltérően nyilatkoztak, van aki szerint egy terepjárával jöttek, más szerint mikrobusszal. Abban azonban egybehangzóak az állítások az utóbbi zöld színéről. A néhai panaszos ellenállt az intézkedésnek, ezért testi kényszer

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

alkalmazásával földre vitték, egyes elmondások szerint sokkolót is használtak, majd a néhai panaszost megbilincseltek, és bizonyosan test szerte bántalmazták. Egyes elmondások alapján nem zárható ki, hogy a néhait a bilincs láncát megfogva, a térdén húzták a betonon, majd berakták a nagyobbik gépjárműbe. Egyes elmondások szerint a kocsiba rakás közben a néhai panaszost az aszfaltra dobták úgy, hogy beverte a fejét, nem világos, hogy szándékosan-e, vagy sem. Az intézkedés közben a néhai panaszos kiabált, hogy engedjék el, ott van az apja és haza akar menni. A rendőrök elhajtottak a két kocsival és a néhai panaszossal, 0 óra 10-15 perc körül.

Másnap reggel hívták a családot, hogy vigyenek be a néhai panaszosnak B. városi kórházba ruhát és egyebeket, mert a sürgősségi osztályra került. A jogi képviselő tudomása szerint a mentőszolgálatot a Megyei Rendőrkapitányságra (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) kellett hívni.

A néhai panaszos a kórházban már nem volt eszméleténél, és ott életét vesztette, a jogi képviselő tudomása szerint agyi ödéma következtében 2018. július 15-én.

A jogi képviselő tájékoztatta a Testületet, hogy az ügyel összefüggésben jelenleg büntetőeljárás van folyamatban * Főügyészségen.

A jogi képviselő megítélése szerint a rendőri intézkedés kezdeti jogalapja megállapítható, tekintettel az édesanya hívására, a néhai panaszos intézkedés kezdetekor tapasztalható zavart, ön- és közveszélyes magatartására és hasonlóképpen indokolható a Rendőrségről szóló törvény 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 47. § alapján a testi kényszer és az Rtv. 48. § a) és b) pontja alapján a bilincshasználat megkezdése, továbbá az Rtv. 32. § alapján az előállítás. A jogi képviselő a biztonsági intézkedést is jogszerűnek értékelte az Rtv. 37. §-a alapján, és megítélése szerint indokolható lehet akár a rendszeresített sokkoló eszköz (Rtv. 49. § (1) bekezdés a) és b) pontja) alkalmazása is. Ugyanakkor álláspontja szerint a fenti kényszerítő eszközök együttes alkalmazása bizonyosan nem arányos és ezáltal sérti az Rtv. 15. § és 16. §-át és ellentétes az Rtv. 17. § (2) bekezdésével.

A jogi képviselő szerint jogszerű és arányos testi kényszer és bilincshasználat laikus szemrevételezés alapján sem okozhat a panaszhoz mellékelt fényképfelvételeken látható sérüléseket, továbbá az akár jogszerű sérülések ellátását a helyszínen kellett volna mentőt hívni, figyelemmel a néhai panaszos zavart állapotára is. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 10. §-a, 16. §-a, 40. §-a és 42. §-a egyikének részletszabályai alapján sem indokolható a fotókon látható sérüléseket eredményező kényszerítő eszköz használat.

A jogi képviselő álláspontja szerint a fentieknek megfelelően végrehajtott kényszerítő eszköz használat súlyosan sértette a néhai panaszos emberi méltóságához, személyi szabadsághoz, testi épséghez és (nyomozás eredményéhez képest) az élethez való jogát, és felmerül az Alaptörvényben foglalt kínzás tilalmának megsértése is.

A jogi képviselő a fentiek alapján kérte a Testület vizsgálatát, és úgy nyilatkozott, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a Testület az állásfoglalását anonim módon feldolgozza és nyilvánosságra hozza.

A jogi képviselő a panaszhoz a hozzátartozók által a kórházban fekvő néhai panaszosról készített fényképfelvételeket.

a) Az eszméletlen, kórházban fekvő néhai panaszról készített 11 db fényképfelvételeken a néhai panaszos homlokán, orrán, halántékán több felületi sérülés és véralvadékkal kitöltött seb, ugyanilyen jellegű sérülések láthatók a csukló környékén, főképp az ízület körül körkörös irányban, pár kisebb sérülés fedezhető fel az ujjperceken. A térd környékén zúzódások és véralvadékkal kitöltött sebek, a bal vállon felületi sérülések fedezhetők fel.

2) A jogi képviselő a Testület felhívására 2018. augusztus 23-én megküldött beadványában úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés foganatosító kapitányságon nem tettek panaszt, és hozzájárul ahhoz, hogy a Testület a panaszt áttegye az intézkedést foganatosító rendőrkapitányságra, amennyiben vizsgálata során a Testület nem állapít meg súlyos alapjogsérelmet.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrség rendelkezésre bocsátotta a néhai panaszos édesanyjának a Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányító központjába (a továbbiakban: TIK) tett telefonos bejelentését rögzíti hanganyagot és annak leiratát.

A hanganyag és a leírta segítségével megállapítható volt, hogy a néhai panaszos édesanyja rendőri segítséget kért a lakhelyükre, arra való hivatkozással, hogy a néhai panaszossal „nagy baj van, meg van örülve (...) kés van nála. Gyorsan jöjjenek, azonnal”. Az ügyeletes arra vonatkozó kérdésére, hogy bántott-e valakit, előadta, hogy már D. nevű fiát megütötte, őt gyomron vágta. Majd elmondja, hogy a néhai panaszos még nem tartózkodik a fenti címen, hanem éppen oda tart. A néha panaszos édesanyja úgy nyilatkozik, hogy mentőre nincs szüksége, de „küldjenek sok rendőrt”, és azt is elmondja, hogy a néhai panaszosnál kés van.

2) „Küldés leírása” elnevezésű irat riasztás időpontja és indulás időpontjaként 2018. július 6. 23 óra 33 percet jelöl meg, kiérkezés alatt 23 óra 39 perc, befejezés ideje alatt pedig 2018. július 7. 0 óra 22 perc szerepel.

3) A Megyei Rendőr-főkapitány Közterületi Támogató Osztályhoz tartozó T. r. zászlós által készített előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a néha panaszost 2018. július 6-án 23 óra 40 perckor vonták intézkedés alá, amelynek során az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és c) pontja szerint előállították. A jelentés szerint a néhai panaszossal szemben testi kényszert és az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt. Bilincset július 6-án 23 óra 41 perctől másnap 0 óra 40 percig alkalmaztak a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek előre, illetve hátra bilincselésével. Az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett, azonban orvosi ellátásra intézkedtek a rendőrök. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján hozzátartozója/képviselőjének kiértesítését nem kérte, de az intézkedésnél jelent volt az édesanyja.

A jelentés szerint T. r. zászlós 2018. július 3-án szolgálata teljesítése során 23 óra 35 perckor jelent meg M. r. főörzszászlós szolgálatirányító parancsnok utasítására a néhai panaszos szüleinek lakcímén, hogy segítséget nyújtson a Rendőrkapitányság járőreinek, mivel arról érkezett bejelentés, hogy a néhai panaszos „megőrült, kés van nála és fiát megütötte”.

T. r. zászlós 23 óra 40 perckor érkezett a helyszínre, ahol Sz. r. törzsőrmester és P. r. őrmester már megkísérelték intézkedés alá vonni a néhai panaszost, aki felszólításukra az igazolást megtagadta. Ekkor T. r. zászlós is felszólította a néhai panaszost, hogy tegyen eleget a rendőri intézkedésnek és igazolja magát. A néhai panaszos nem tett eleget a felszólításnak, megkísérelte a rendőrt kikerülni és a T. utca irányába futni, ezzel kivonva magát az intézkedés alól. Ekkor T. r. zászlós a néhai panaszossal szemben testi kényszer alkalmazott, amelyek során tanult fogásokkal a földre vitte bilincselési testhelyzet kialakítása érdekében. A néhai panaszos a testi kényszer során folyamatosan megpróbálta magát kivonni az intézkedés alól, folyamatosan próbálta kiszabadítani a karját a fogásból és eközben összefüggéstelenül kiabált. T. r. zászlós a testi kényszer végrehajtása során közölte vele, hogy meg fogja bilincselni, és többször felszólította, hogy fejezze be az ellenszegülést, melynek ezt követően sem tett eleget. Az ellenszegülését végül T. r. zászlós 23 óra 41 perckor H. r. zászlós és L. r. főtörzsőrmester segítségével, kezeinek hátsó helyzetbe történő csavarásával megtörte, majd megbilincselte. A néhai panaszos ezt követően folytatta az ellenszegülést a földön fekvé, ott „vergődve” megpróbálta akadályozni azt, hogy a szolgálati gépkocsiba szállítsák. T. r. zászlós a néhai panaszost a tanult elvezető fogásokkal fölállította és a szolgálati gépjárműbe ültette. A néhai panaszos a gépjárműben folyamatosan fejlődő mozdulatokat kísérelt megtenni az autó karosszériájának irányába, lábaival pedig az üléseket kísérelte meg rugdosni. Magatartását csak folyamatos testi kényszerrel sikerült kontrollálni. A néhai panaszos adataira vonatkozó bediktálására vonatkozó kérdésekre továbbra sem válaszolt, önkívületi állapotban kiabált.

T. r. zászlós a néhai panaszos előállította a Rendőrkapitányságra, mely közben az intézkedésről tájékoztatta a szolgálatirányító parancsnokot, aki értesítette az orvosi ügyeletet. 2018. július 7-én 0 óra 1 perckor Dr. P. ügyeletes orvos a helyszínre érkezett, és megállapította, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása miatt nem vizsgálható és értesítette a mentőszolgálatot.

A néhai panaszost folyamatos agresszív, rángatózó, a gépjármű belső karosszériája irányába tett fejlődő, rugó mozdulatai miatt, továbbra is csak testi kényszerrel lehetett kontroll alatt tartani.

Dr. P: a helyszínen a néhai panaszost 1 ampulla Haloperidol, illetve 1 ampulla Dormicum injekcióval látta el, amelyet ambuláns lapon rögzítette.

Ezt követően 2018. július 7-én 0 óra 25 perckor a helyszínre érkező Dr. M. mentőtiszt a néhai panaszos orvosi ellátását átvette, akinek – tájékoztatása alapján – a néhai panaszosnak 2x5 mg Haloperidol, 1x5 mg Dormicum, 2x40 mg Ketamin, 1x1 mg Tonogén, Artemenol alkalmazásával tudta szállítható állapotba hozni. A helyszínen szükséges orvosi ellátását követően 0 óra 50 perckor a mentő beszállította a néhai panaszost a megyei kórház sürgősségi osztályára.

A néhai panaszos az intézkedés során tanúsított magatartásából, illetve zavarodott kommunikációja során kristályról és patkányméregről tett említést, arra lehetett következtetni, hogy kábítószer fogyasztott, ezért 2018. július 7-én 1 óra 50 perckor Dr. P. B. ügyeletes orvos innovacon gyorsteszt alkalmazása érdekében vizeletet levette, melyre a teszt negatívan reagált. Ugyanezen időben vérdobozva és jegyzőkönyvezve vért vettek a néhai panaszostól.

A vér- és vizeletdoboz a Rendőrkapitányságon került elhelyezésre.

A jelentés szerint a néhai panaszos testén keletkezett felületi hámsérülések a testi kényszer következménye, amelynek során a murvás talajon próbált a néhai panaszos a fogásból kiszabadulni, és a fejét, arcát a talajon forgatva szabadulási kísérletei irányába. Az intézkedés során a néhai panaszoson alsó és felsőruházat nem volt, csak egy alsónadrág, így a murvás talajon végrehajtott forgó, rángatózó szabadulási kísérletei során a testfelülete közvetlenül kapcsolatba került a kavicsos talajjal. A csuklóján keletkezett duzzanat a bilincs használat következménye, mivel a néhai panaszos folyamatosan megkísérelte kihúzni a kezét a bilincsből.

A néhai panaszos sérüléseit Dr. V. ügyeletes orvos ambuláns lapon rögzítette.

Ezt követően a rendőrök átadták a néhai panaszost Dr. P. B. ügyeletes orvosnak, akivel a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készült iratot aláírni nem tudták, mivel az intézkedést követően került az megírásra.

A néhai panaszossal az előállítással kapcsolatos tájékoztatót és nyilatkozatot nem tudták aláírni, mert a feltett kérdésekre nem nyilatkozott.

A jelentés szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás idejéről szóló igazolás és az előállítás okáról a tájékoztatás nem került kiadásra, mivel a néhai panaszos azt aláírni nem tudta, és átadták őt a megyei kórház munkatársainak 2018. július 7-én 1 óra 50 perckor.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapítása szerint a panaszossal szemben fogatosított intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű volt, amelyek megfeleltek az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének.

4) A rendőrség megküldte a kényszerítőeszköz alkalmazásának helyszínéről készült 8 darab fényképfelvételt, amellyel kapcsolatban a felvételeket készítő rendőr 2018. július 12-én kelt jelentésében megjegyezte, hogy az intézkedés végrehajtásának helyszíne az úttest és a gyalogjárda közötti útpadka rész volt, ahol kavicsos és murvás a talaj.

5) Sz. r. törzsőrmester 2018. július 7-én kelt jelentéséből az derül ki, hogy a rendőr a néhai panaszos édesanyja bejelentése nyomán jelent meg annak lakóhelyén, hogy intézkedés alá vonja a néhai panaszost. A rendőr kiérkezésekor az utcán talált rá a néhai panaszosra, akit több alkalommal igazolásra szólítottak fel, melynek ő nem tett eleget. A néhai panaszos viselkedés az intézkedés során zavart, valamint agresszív volt. A bejelentés alapján a Közterület Támogató Alosztály munkatársai 23 óra 40 perckor jelentek meg a helyszínen, akiknek a segítségét kérte Sz. r. törzsőrmester a néhai panaszos igazoltatásához. T. r. zászló a néhai panaszost szintén igazolásra szólította fel, azonban a néhai panaszos megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól és a T. utca irányába futni. Ezt észlelve a Közterületi Támogató Alosztály munkatársai testi kényszer alkalmaztak vele szemben, amely során őt földre vitték és a kezét hátrabilincseltek. A néhai panaszos a testi kényszer alkalmazása során végig ellenállt, valamint nem volt együttműködő. A bilincselést követően a néhai panaszost előállították a Rendőrkapitányságra. Sz. r. törzsőrmester a néhai panaszos előállítását követően 23 óra 50 perckor ismételtén megjelent a helyszíni intézkedés helyszínen, hogy a bejelentéssel kapcsolatban meghallgassa a néhai panaszos édesanyját, amelyre az intézkedés során nem volt lehetőség. A néhai panaszos édesanyja elmondta, hogy fia erősen zavart és agresszív állapotban jelent meg náluk a bejelentést megelőzően. Kérdésre, hogy történt-e bármilyen késsel történő fenyegetés vagy bántalmazás, ami a bejelentést rögzítő adatlapon szerepel, elmondta, hogy nem történt. Ő rendőri segítséget a fia állapota miatt kérte, mivel félt attól, hogy a néhai panaszos késsel fog fenyegetőzni.

A jelentés szerint a néhai panaszos a kapitányságra történő előállítását követően végig agresszív és önkívületi állapotban volt, amely miatt a szolgálatirányító parancsnok orvosi segítséget kért. 2018. július 7-én 0 óra 1 perckor érkezett ki Dr. P. ügyeletes orvos, aki a néhai panaszos megvizsgálását követően szükségesnek látta további orvosi ellátását, ezért értesítette a mentőszolgálatot. A mentőszolgálat munkatársai 0 óra 25 perckor érkeztek ki a mentőautóval. Időközben, vélhetően a beadott injekciók hatására a néhai panaszos légzése, keringése leállt a kapitányság udvarán a hordágyra áthelyezést követően, ezért a mentőautóval kiérkező Dr. M. azonnal megkezdte a mesterséges lélegeztetését, illetve intubációját. Miután a mentősök a néhai panaszos állapotát sikeresen stabilizálták a megyei kórház sürgősségi osztályára szállították.

A jelentés rögzítette, hogy a szabálysértési feljelentést a Közterületi Támogató Alosztály munkatársai teszik meg, és a néhai panaszos ellen büntetőeljárás indul új pszichoaktív anyaggal való visszaélés bűncselekménye miatt.

Az intézkedésnél jelent volt P. r. őrmester járőr.

6) P. őrmester 2018. július 11-én kelt jelentéséből az derül ki, hogy Sz. r. törzsőrmesterrel érkezett a helyszínre. P. r. őrmester azt az utasítást kapta, hogy biztosítsa a néhai igazolását, amelyre Sz. r. törzsőrmester több alkalommal sikertelenül szólította fel. Ezt követően érkeztek a helyszínre a Közterületi Támogató Alosztály munkatársai.

7) J. r. alezredes őrsparancsnok 2018. július 7-én kelt jelentésében az alábbi többlet információk olvashatóak.

A bejelentés alapján a Rendőrkapitányság illetékességi területén szolgálati gépkocsival közterületi szolgálatot ellátó Sz. r. törzsőrmester és P. r. őrmester jelent meg a helyszínen, ahol az utcaszakaszon csak egy alsó nadrágot viselő néhai panaszost kísérelték meg intézkedés alá vonni.

A néhai panaszos zavart, agresszív magatartása abban nyilvánult meg, hogy erőteljesen rángatózott, karjaival gesztikulált, érthetetlen és összefüggéstelen szavakat kiabált.

Az intézkedés eredményes végrehajtásához szükséges erőfölény biztosítása érdekében a Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnoka M. r. törzsszázados szükségesnek látta, hogy a helyszínre küldje a Rendőrkapitányság illetékességi területén közterületi szolgálatot ellátó Közterületi Támogató Alosztály, akik szolgálati gépkocsival 23 óra 40 perckor jelentek meg a helyszínen.

A néhai panaszos a testi kényszer alkalmazása során folyamatosan hangosan kiabált, ki akarta magát szabadítani a fogásból, ezért Közterületi Támogató Alosztály munkatársai közölték vele, hogy bilincset fognak alkalmazni, azonban magatartása továbbra sem változott, így ellenszegülésének megtörése érdekében 23 óra 41 perctől megbilincseltek.

Dr. P. ügyeletes orvos közölte, hogy a néhai panaszos állapotára tekintettel további vizsgálatot nem tud végezni, ezért értesítette a mentőszolgálatot. A néhai panaszost agresszív magatartása miatt a szolgálati gépkocsiban, a mentők kiérkezéséig, csak folyamatos testi kényszerrel lehetett kontroll alatt tartani.

A mentőszolgálat munkatársai az injekciók beadását követően a néhai panaszost szolgálati gépjárműből, a mellé elhelyezett hordágyra helyezték.

A nagy mennyiségű sedatívumok miatt a már hordágyon fekvő néhai panaszos légzése és keringése leállt, ezért a mentőszolgálat munkatársai intubálták őt, mely eredményes volt. A mentők stabilizálták a néhai panaszost, így szállítható állapotba került.

A megyei kórház balesetellátó osztály ügyeletes orvosa, Dr. V. megállapította, hogy a néhai panaszos fejének több részén külsérelmi nyom látható. Megállapította továbbá, hogy homlokának mindkét oldalán a jobb szemtől kissé laterálisan körülbelül 100 forintnyi méretű livid duzzanatok, az orrgyök területén 2-3 centiméteres átmérőjű felületes hámsíriány keletkezett. Megállapítást nyert az is, hogy mindkét csukló területén körkörös livid duzzanat, valamint abrasionok figyelhetők meg. Egyéb sérülést az orvos nem tapasztalt.

A személyi szabadság korlátozása során alkalmazott testi kényszert követően, a néhai panaszos testén keletkező hámsérülések az intézkedés helyszínén lévő murvás talajon fekvé tanúsított rángatózására ellenszegülésére vezethetők vissza, tekintettel arra, hogy a néhai panaszos teste hiányos ruházata miatt közvetlen kapcsolatba került a murvás talajjal.

Dr. V. megállapította, hogy egyrészt a néhai panaszos mellkasán a mellkas kompresszióhoz szükséges eszköz lenyomata látható, másrészt hogy légzésének, keringésének leállása a nagy mennyiségű sedatívum beadásával hozható összefüggésbe.

Dr. V. az általa megállapítottokról ambuláns lapot állított ki.

A néhai panaszossal szemben nyomozást rendeltek el új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette miatt.

8) Á. r. őrnagy által készített vélemény és kivizsgálás a kényszerítő eszköz alkalmazásáról a rendőri jelentésekben ismertetett tényállás alapján, a néhai panaszossal szemben foganatosított testi kényszert, bilincset szükségesnek, jogszerűnek, szakszerűnek és időarányosnak értékelte, amelyek az arányosság követelmények is megfeleltek. A vélemény a fentiekben ismertetett tényállást azzal egészítette ki, hogy a néhai panaszos lábaival megpróbálta szolgálati gépkocsi ablakait kirúgni, és többször kitámasztott lábaival, egész testét megfeszítve akadályozta a szolgálati autóba való beszállítását, majd onnan az orvosi vizsgálathoz való kiszállítást.

9) A Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közterületi Támogató Alosztály állományába tartozó B. r. százados 2018. július 11-én kelt jelentésében az alábbiak szerepelnek.

2018. július 6-án 20 órától 4 óráig láttak el közterületi szolgálatot megerősítő erőként szolgálati gépjárművel a Rendőrkapitányság illetékességi területén L. r. főtörzsőrmester, H. r. zászlós, T. r. zászlós, H. r. törzsőrmester, valamint B. r. százados. A másik gépjárműben M. r. főtörzsszászlós (gépkocsi parancsnok), K. r. törzsőrmester, Sz. N. r. őrmester, J. r. törzsőrmester és V. r. törzsőrmester tartózkodtak. Ők közös szolgálatot láttak el a Rendőrkapitányság állományával. Az eligazítás 22 óra 30 perckor kezdődött a Rendőrkapitányság Objektumában, melyet J. r. alezredes tartott meg, és amelynek során a B. települési szórakozóhely ellenőrzése lett feladatként megjelölve. A szórakozóhely ellenőrzését követően utasításra a Rendőrkapitányság illetékességi területén láttak el közterületi szolgálatot, melynek során 23 óra 35 perckor M. r. főtörzsszászlós, a Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokának utasítása alapján jelent meg a néhai panaszos édesanyja által megjelölt címen megerősítő erőként, hogy segítséget nyújtsanak a Rendőrkapitányság járőreinek.

A néhai panaszost T. r. zászlós testi kényszer alkalmazása során, karfeszítést alkalmazva, kontrollált módon arccal előre helyzetbe vitte földre. Ekkor az intézkedés alá vont felső testénél T. r. zászlós, a lábainál L. r. törzsőrmester és H. r. zászlós helyezkedtek el. H. r. törzsőrmester, B. r. százados és a helyszínen lévő járőrök külső biztosítást hajtottak végre. Eközben többször felszólították, hogy engedelmességen az intézkedésnek, majd T. r. zászlós figyelmeztette a néhai panaszost a bilincselésre. Azonban a néhai panaszos artikulálatlanul ordibált, karjait maga alá húzva ellenszegült a bilincselésnek. Folyamatosan a földön fekvé rángatta magát, próbált kifordulni a testi kényszer alól. A rendőri felszólításokra továbbra sem reagált. Majd a bilincselést követően teljes erővel a földön rángatózó, forgó, és vergődő mozdulataival folyamatosan ellenállt az intézkedésnek. Végül a néhai panaszost felállították a földről, és L. r. főtörzsőrmester és T. r. zászlós karkulcsos elővezető fogással a szolgálati kocsis hátsó ülésére ültették. A néhai panaszost középre ültették be, ahova T. r. zászlós az előállított mellé ült be. H. r. zászlós és L. r. főtörzsőrmester, a jármű középső sorának ülésére ültek, majd a gépkocsit H. r.

törzsőrmester vezette. A gépkocsi jobb első ülésén B. r. százados helyezkedett el. Az előállítás során a néhai panaszost csak folyamatos testi kényszerrel sikerült kontrollálni az előző jelentésekben ismertetett magatartása miatt. Végül H. r. zászlós a középső ülésorról átmászott a hátsó ülés sorra, hogy segítsen T. r. zászlósnak a néhai panaszos önkárosító magatartásának megtörésében.

Dr. P. ügyeletes orvos elmondta, hogy a néhai panaszos viselkedéséből arra lehet következtetni, hogy drogot vagy pszichoaktív szert fogyasztott, és ebből kifolyólag tanúsított magatartása miatt a néhai panaszost nem tudta megvizsgálni, ezért értesítette a mentőszolgálatot.

Miután a rendőrök beérkeztek a Rendőrkapitányságra, a szolgálati gépkocsi középső ülésorának háttámláját lehajtották, mivel az őrjögő, rángatózó néhai panaszost hatékonyabban lehetett kontrollálni hasra fektetve. Mivel a néhai panaszos továbbfolytatta ellenszegülő, agresszív magatartását és továbbra is rugdosódott, ezért Dr. P. a helyszínen neki nyugtató injekciót adott be, aminek ő próbált ellenszegülni.

Az ügyeletes orvos kiérkezését követően B. r. százados utasítására H. r. zászlóst és T. r. zászlóst, Sz. r. törzsőrmester és K. r. törzsőrmester váltották le, akik majd a néhai panaszost a hordágyra tették.

10) H. r. zászlós 2018. július 11-én kelt jelentése szerint T. r. zászlóssal körülbelül 25-30 percig folyamatos testkontroll alatt tartották a néhai panaszost, ezért az őrzését időközben átadták K. r. törzsőrmesternek és Sz. r. törzsőrmesternek.

A néhai panaszos őrjögő, agresszív viselkedésével Dr. M. mentőtiszt ellátása során sem hagyott fel, rohamszerűen rángatózó, rúgó mozdulatokat tett, valamint a gépjármű oldalának irányába fejtelt, továbbá a fogásból kiszabadult lábával a jármű oldalára felhelyezve feszítette magát, ezért Dr. M. mentőtiszt további injekciókat adott be, mely kis idő után kezdtek el hatni, és rá tudták helyezni a hordágyra.

11) H. r. zászlós augusztusi jelentésében megjegyezte, hogy a néhai panaszos az intézkedés megkezdésekor önkívületi állapotban volt, így lehettek rajta korábban keletkezett sérülések is.

12) K. r. törzsőrmester az ügyel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a mentősök kiérkezésüket követően megkísérelték a néhai panaszos vizsgálatát elvégezni, de látható agresszív viselkedése miatt a rendőrségi mikrobuszban nyugtatóval való ellátását látták indokoltak, oly módon, hogy az egyik mentős két rendőr között bemászva az orrába gyógyszert fecskendezett. Mivel a néhai panaszos erre nem reagált, két mentős ismét bemászott a mikrobuszba, és a néhai panaszosnak egy intravénás bekötést követően ismételtén gyógyszert adtak, melyre látható módon kis idő elteltével reagált. Ekkor orvosi kérésre K. r. törzsőrmester Sz. r. törzsőrmesterrel a buszból kiemelve hordágyra fektették, ekkor a néhai panaszos hangosan szuszogott és olykor felmorgott. Ezt követően a mentősök elkezdték az ellátását, melynek során észlelték, hogy leáll a légzése, így megkezdték az újraélesztését.

13) Sz. r. törzsőrmester 2018. július 12-én kelt jelentéséből kiderül, hogy M. r. főtörzszakaszlós, J. r. törzsőrmester, K. r. törzsőrmester és V. r. törzsőrmester nem ért oda a helyszíni intézkedésre, mert a város egy távolabbi pontjában tartózkodtak. Ők utasítására a Rendőrkapitányság épületében jelentek meg, esetleges segítségnyújtás céljából.

14) Dr. P. ügyeletes orvos által kiállított ambuláns lap szerint „rendőrség kért orvosi segítséget állítólagosan őrjögő férfi beteghez, akinél „cardiopulm kompenzált”, és nem volt vizsgálható,

ezért esetkocsinak adta át”. Diagnózis alatt „drogok és pszichoaktív anyagok okozta káros használat (abuzus), a terápia alatt „haloperidol-Richet 5 mg/mg oldatos injekció 1 ampulla és Dormicum 5 mg/ml oldatos injekció 1 ampulla került rögzítésre.

15) Dr. P. B. orvos által kiállított ambuláns lap szerint a néhai panaszost 2018. július 7-én 1 óra 41 perckor vették fel a megyei kórház sürgősségi betegellátó osztályára. A diagnózis alatt „vigil coma” szerepel. Az ambuláns lap rögzíti, hogy „esetkocsi szállítja az ambulanciára az eszméletlen, intubált és lélegeztetett néhai panaszost. Heteroanamnesis szerint ma agresszív volt, családtagjait késsel fenyegette, rendőrök nem tudták megfékezni, mentőt hívtak. Nagy mennyiségű sedatívumot kapott, ezt követően légzése, keringése leállt”. Státus alatt a következők szerepelnek: „K.p vértelt bőr és látható nyálkahártyák. Testszerte friss zúzódások,. Icterus, cynosis nincs. Intubáció lélegeztetés mellett, rekesz enyhén kitér, mko. érdes légzés. Pangás, crepitato nincs. COR: halk szívhangok, ritmusos működés. Zörejt nem hallani. Abdomen: puha, betap., kóros resistentia nem tap. HEPAR, LIEN nem nagyobb. Szabad folyadék nem kop. Kp. élénk bélhangok, loccsanás nincs. Vgt. oedema nincs, varicisitas nincs. Laza cruralis izomzat. Körfogat eltérés nincs. Perif. erek: femoralis pulzus tap. IR: tarkó szabad, atonis izomzat, pupillák tágabbak, 0=0, fényreakt. Renyhe saját reflexek. Tudat nem hozzáférhető, eszméletlen(...)” Ezt követően Dr. P. B. a külsérelmi nyomokat dokumentálta: a fej több részén látható külsérelmi nyom. A homlok mindkét oldalán, a jobb szemtől kissé laterálisan körülbelül 100 forintos méretű likvid duzzanatok. Az orrgyök területén körülbelül 2-3 centiméteres átmérőjű felületes hámsiány. A gerincoszlopon lépcsőképződés, deformitás nem észlelhető. Mellkast áttapintva durva instabilitásra utaló jel nincs. Mko pulmb felett a lélegeztető-géppel szinkron légzési hangok. A mellkas elülső oldalán centrálisan, illetve kissé jobbra a mellkascompressiot fenntartó eszköz lenyomata jól kivehető, annak megfelelően elterülő suffusio. Mindkét váll ventrális oldalán többszörös livid elszíneződések. Passzív bemozgatáskor crepitatio (..). A has puha, betapintható. A has puha, betapintható. A has mindkét oldalán kp. csecsemőtenyéryni méretű 2-2 (jobb és baloldal) suffusio látható. A háton bal oldalt mellkascompressiot végző eszköz lenyomata látható. Ezenkívül egyéb külsérelmi nyom, elődomborodó terime nem látható. Medence stabil. A hólyag katéteren keresztül a vizsgálat elején tiszta vizelet ürült, majd később friss haematuria (...). Mko. első és felső végtagok passzívan kimozgatva kóros creptatio, mozgathatóság, ízületi instabilitás nem észlelhető. Perif. pulzis jól tapintható minden végtagon. Mindkét csukló területén körkörös livid duzzanat, valamint abrasiók figyelhetők meg. Kóros mozgathatóság, crepitatio nem észlelhető. Mindkét térd ventralis oldalán többszörös felületes abrasok. A bal comb prok. és kp. harmad területén ventralisan felületes bő tenyéryni abrasid, hyperaemia (...). Az ambuláns lapon rögzítették, hogy a beteg állapotára tekintettel és képalkotó vizsgálatok hiányában nem lehet egyértelműen nyilatkozni a sérülések jellegére.

16) Dr. M. által kiállított igazolás 2x5 mg halopridolt, 1x5 mg és 2x2 mg dormicumot, 2x40 mg ketamint és 1x1 mg tonorén, valamint rögzített.

17) 2018. július 11-én kelt igazságügyi vegyészszakértői vélemény alapján szolgáló vizsgálat tárgya a néhai panaszostól lefoglalt bűnjel, bűnjelcímkével ellátott rendőrségi bűnjeltasakban lévő, simítózáras műanyag tasakba csomagolt 0,19 gramm nettó tömegű fehér színű por volt. A port klasszikus kémiai, infravörös spektroszkópiás és gázkromatográfia-tömegspektrometriás módszerrel vizsgálták. A vizsgálati eredmény alapján a por etil-hexedron elnevezésű vegyületet tartalmaz, ami az új pszichoaktív anyaggá minősített anyagokról vagy vegyületsoportokról szóló 55/2014 EMMI rendelet 1. melléklet 2. pontjának megfelelő szerkezetű vegyület, a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 184-184/C. alkalmazásában, a 184/D. § (1) bekezdés alapján új pszichoaktív anyagnak minősül. A lefoglalt új pszichoaktív mennyisége – a lefoglalt anyag tömegéből megadott hatóanyag (0,19 gramm) – nem éri el a csekély mennyiség felső határát.

18) 2018. július 25-én kelt igazságügyi toxikológiai szakértői véleményt a néhai panaszostól vett vér- és vizeletminta tárgyában adták ki.

A szakvélemény szerint a vizsgálatba vétel időpontja 2018. július 18., a minta azonban július 11-én érkezett meg.

A vér- és vizeletmintából elvégzett LC/MS/MS szűrővizsgálat során szintetikus kannabionidokra, katinon-származékokra, benzodiazepinekre, ketaminra és lidokain pozitivitását észlelték. A további vizsgálatokat kiterjesztették haloperidol gyógyszerhatóanyagra is az előzményi adatok alapján.

A néhai panaszos biológiai mintáiból N-etil-hexedront, 5F-MDMB-PINACA-karbonsavat, ketamint és bomlástermékét (norketamnit), lidokaint, haloperidolt, illetve midazolámot és bomlástermékét (alfa-hidroxi-midazolámot) mutattak ki.

A kimutatott N-etil-hexedront új pszichoaktív anyag minősül, és leggyakrabban „kristály” néven kerülnek illegális forgalomba. 5F-MDMB-PINACA-karbonsavat a hasis és a marihuána hatóanyagához hasonló hatású, mesterségesen előállított vegyület, és új pszichoaktív anyagnak minősül. A szintetikus kannabinoidok leggyakrabban „herbál”, „biofű” néven kerülnek illegális forgalomba. A kimutatott ketamint a Btk. alapján kábítószernek minősül, de a gyógyászatban is használják. A lidokain helyi érzéstelenítő-szerként alkalmazott gyógyszerhatóanyag, a haloperidol pedig schizophrenia és egyéb pszichózis, illetve egyéb mentális vagy viselkedési zavar, továbbá pszichomotoros agitáció, izgatottság, erőszakos vagy veszélyes impulzív viselkedés esetén alkalmazott gyógyszerhatóanyag. A kimutatott midazolám a benzodiazepinek csoportjába tartozó, erős, gyorsan ható altató, a Dormicum tableta hatóanyaga, kizárólag orvosi rendelvényre használható.

19) A rendőrség 3 darab egyenként 1 óra 16 perc hosszúságú kamerafelvételt, amelyek a Rendőrkapitányság udvarán készültek. A felvételek színesek, de szemcsések, és hangot nem rögzítenek.

Az első felvételen 0 óra 5 perc környékén érkezik ki az ügyeletes orvos egy másik civil ruhás személy társaságában, akinek felnyitják a rendőrök a mikrobusz csomagtartó felőli ajtaját, majd az orvos a mikrobusz takarásban lévő oldalához megy, majd 0 óra 9 perc környékén a mikrobuszba beszáll a csomagtartó felőli részén, eközben a rendőrök zseblámpával világítanak. Az orvos nem sokkal később kiszáll az autóból, akinek vállrángatása tehetetlenségére utal, majd telefonálni kezd. 0 óra 13 perc környékén a zseblámpa fényénél dulakodás látszódik, majd egy perccel később a kocsin kívül tartózkodó rendőr többször beleüt a kocsiba. Majd a homályban további dulakodás körvonalazódik. 0 óra 15 perc környékén az orvos eltűnik a mikrobusz

hátuljánál, majd 2 perc múlva jelenik meg újra. Ezt követően a mikrobusz homályában dulakodás körvonalazódik. 0 óra 25 perckor jól kivehető, hogy az egyik rendőr leszorítva tartja a néhai panaszost a mikrobuszban, aki próbál a fogásból szabadulni. 0 óra 28 perckor beáll a kapitányság udvarába a mentőautó. Majd két mentős a mikrobusz hátuljához megy és nem sokkal később elkezdik a hordágyat is előkészíteni. Eközben, 0 óra 31 perckor és még 36 perckor is dulakodás vehető ki a gépkocsi ablakán keresztül. 0 óra 40 perc körül a mentős doktornő és egyik kollégája a mikrobusz kamera felőli oldal ablakánál jelennek meg és onnan néznek meg a gépjárműbe, majd a mikrobusz hátuljához mennek, miközben az ügyeletes orvos a mikrobuszban az első ülésről hajol oda a néhai panaszoshoz. Mindeközben az egyik rendőr a mikrobusz oldalablakából nyúl be az autóba. A felvételen arra lehet következtetni, hogy a néhai panaszost 0 óra 47 perc körül időben emelik ki a mikrobuszból és helyezik el a hordágyon. Mindez azonban a mikrobusz takarásában történik, így a néhai panaszos orvosi vizsgálata, ellátása és újraélesztése sem látszik a felvételen. A hordágyon fekvő néhai panaszost 1 óra 3 perckor helyezik be a mentőautóba.

A második felvételen 1 óra 25 perckor hagyja el a mentőautó a kapitányságot

A harmadik felvétel 2018. július 6-én 22 óra 44 perckor kezdődik. Ekkor több rendőr tartózkodik a kapitányság épülete előtt, vélhetően eligazítás folyik. 22 óra 47 perckor ez befejeződik, és a rendőrök elkezdik elhagyni az eligazítás helyszínét. 23 óra 51 perckor érkezik meg a néhai panaszost szállító, zöldszínű rendőrségi kisbusz és egy szolgálati személygépkocsi a Rendőrkapitányság udvarára. 23 óra 54 perc körül újabb rendőrségi kisbusz érkezik meg, majd több rendőr megy a zöld gépjárműhöz, és olykor elemlámpával világítanak be oda.

III.

1) A Testület elsőként hatáskörének határát vizsgálta meg.

A Testület hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére: „Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és büntelődési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület felhívja a figyelmet arra, hogy az Rtv. fent idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök

alkalmazásával foglalkozik, és nem rendelkezik hatáskörrel, hogy a rendőrök büntetőjogi felelősségének kérdésében állást foglaljon, erre ugyanis a bíróság rendelkezik hatáskörrel.

Mindezekre tekintettel a Testület jogszabályi felhatalmazás hiányában a rendőrök büntetőjogi felelősségét nem vizsgálta.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a néhai panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt élethez és emberi méltósághoz és az abból levezetett testi integritáshoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint a XX. cikkben foglalt egészséghez fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület a panaszolt rendőri intézkedés kapcsán először az intézkedés jogalapját vizsgálta, azt, hogy a rendőrség a néhai panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszbeadvány szerint a néhai panaszos 2018. július 6. napján ismeretlen tudatmódosító szert fogyasztott, zavartan viselkedett, ezért édesanyja rendőri intézkedést kért lakcímükre.

A hanganyag és a leírta segítségével megállapíthat volt, hogy a néhai panaszos édesanyja rendőri segítséget kért a lakhelyükre, arra való hivatkozással, hogy a néhai panaszossal „nagy baj van, meg van örülve (...) kés van nála. Gyorsan jöjjenek, azonnal”. Az ügyeletes arra vonatkozó kérdésére, hogy bántott-e valakit, előadta, hogy már D. nevű fiát megütötte, őt gyomron vágta. Majd elmondja, hogy a néhai panaszos még nem tartózkodik a fenti címen, hanem éppen oda tart. A néhai panaszos édesanyja úgy nyilatkozik, hogy mentőre nincs szüksége, de „küldjenek sok rendőrt”, és azt is elmondja, hogy a néhai panaszosnál kés van.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabálysértési törvény) 170. §-a szerint garázdaság szabálysértését követi el az, „aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen”.

A Btk. 164. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el”.

A Btk. 339. § (1) bekezdése alapján garázdaság bűncselekményét követi el az, „aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület álláspontja szerint a bejelentés alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a néhai panaszos – többek között – a fent hivatkozott jogellenes cselekményt elkövette, illetve el fogja követni. Ezáltal pedig a rendőrség köteles volt a helyszínen megjelenni, hogy tisztázza a történeti tényállást és megtegye a szükséges intézkedéseket.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, amely alapján jogszerűen vonták intézkedés alá a néhai panaszost.

3) A Testület ezt követően vizsgálta a néhai panaszos előállításának jogszerűségét.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a néhai panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és c) pontja alapján állították elő.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és c) pontja alapján állították elő, amely törvényi rendelkezések értelmében „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja, valamint c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges”.

A Szolgálati Szabályzat 28. § (5)-(6) bekezdése alapján „az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor. Az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható”.

A rendőri jelentések tanúsága szerint a néhai panaszos édesanyjának bejelentése nyomán először Sz. r. törzsőrmester és P. r. őrmester jelentek meg a helyszínen. A rendőrök kiérkezésekor az utcán találtak rá a néhai panaszosra, akit több alkalommal igazolásra szólítottak fel, melynek ő nem tett eleget. A viselkedés az intézkedés során zavart, valamint agresszív volt. A bejelentés

alapján a Közterület Támogató Alosztály munkatársai 23 óra 40 perckor jelentek meg a helyszínen, akiknek a segítségét kérte Sz. r. törzsőrmester a néhai panaszos igazoltatásához. Közterület Támogató Alosztályhoz tartozó T. r. zászló a néhai panaszost szintén igazoltatásra szólította fel, azonban a néhai panaszos megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól és a T. utca irányába futni. Ezt észelve a Közterületi Támogató Alosztály munkatársai testi kényszer alkalmaztak vele szemben, amely során őt földre vitték és a kezeit hátrabilincseltek.

A panaszbeadvány szerint a néhai panaszos intézkedés kezdetekor tapasztalható zavart, ön- és közveszélyes magatartást tanúsított.

Mivel a panaszbeadványban leírtak megerősítik a rendőrség előadását arra vonatkozóan, hogy a néhai panaszos zavart volt és agresszív, a Testület elfogadta a rendőri jelentésekben leírtakat arra vonatkozóan is, miszerint a néhai panaszost sikertelenül hívták fel igazoltatásra. Mivel a néhai panaszos az igazoltatását megtagadta, a Testület az Rtv. 33. § (2) a) pontja alapján fogatosított előállítását jogszerűnek minősítette.

Tekintettel egyrészt arra, hogy a panaszbeadvány arról számol be, hogy a néhai panaszos ismeretlen tudatmódosító szert fogyasztott, másrészt arra, hogy a rendőrök a néhai panaszos fent leírt magatartásából alappal feltételezhatték azt, hogy kábítószer vagy új pszichoaktív szert fogyasztott, a Testület a néhai panaszos mintavétel érdekében történő előállítását jogszerűnek értékelte.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a néhai panaszost az Rtv. 33. § (2) a) és c) pontja alapján jogszerűen állították elő, és ezzel kapcsolatban nem sérült a személyes szabadsághoz való joga.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő az előállítás alkalmazását, ezen jogalap meglétéén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”. Az arányosság megítélésakor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

Az Rtv. 37. §-a rendelkezik a biztonsági intézkedésről, amelynek keretében „a rendőr az önmagára vagy a személyekre, illetve az anyagi javakra közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket; b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában; c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására; d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetve szállítatásáról; e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Mivel közterületen tartózkodó önkívületi és bódult állapotban lévő néhai panaszos, önmagára és másokra is veszély jelentett, a Testület megítélése szerint a rendőrség nem tudott eltekinteni az előállításától, valamint egészségügyi ellátását is csak így tudta biztosítani.

Mindezekre való tekintettel a néhai panaszos előállítását arányosnak értékelte.

A Testület megjegyzi, hogy az előállítás időtartalmának arányosságát külön nem vizsgálta tekintettel arra, hogy végső soron annak célja a néhai panaszos egészségügyi ellátása volt, továbbá a személyi szabadság korlátozása a kórházba történő beszállítással ért véget.

4) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy jogszerűen került-e sor a néhai panaszossal szemben kényszerítő eszköz alkalmazására, történt-e jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása, valamint a néhai panaszos sérüléseit, majd halálát rendőri bántalmazás eredményezte-e.

a) Az Rtv. 19. § (1)-(2) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. § rendezi. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére. A

Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A jogi képviselő megítélése szerint a testi kényszer és az Rtv. 48. § a) és b) pontja alapján a bilincshasználat megkezdése, valamint a rendszeresített sokkoló eszköz alkalmazása indokolható lehetett. Ugyanakkor álláspontja szerint a fenti kényszerítő eszközök együttes alkalmazása bizonyosan nem arányos és ezáltal sérti az Rtv. 15. § és 16. §-át és ellentétes az Rtv. 17. § (2) bekezdésével. A jogi képviselő szerint jogszerű és arányos testi kényszer és bilincshasználat laikus szemrevételezés alapján sem okozhat a panaszhoz mellékelt fényképfelvételeken látható sérüléseket. A jogi képviselő tudomása szerint a néhai panaszos agyi ödéma következtében a kórházban életét veszítette 2018. július 15-én.

Az előállítás végrehajtásáról készített jelentés szerint a néhai panaszossal szemben testi kényszert és az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt. Bilincset július 6-án 23 óra 41 perctől másnap 0 óra 40 percig alkalmaztak a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek előre, illetve hátra bilincselésével.

A néhai panaszos nem tett eleget az igazolásra történő felszólításnak, megkísérelte a rendőrt kikerülni és a T. utca irányába futni, ezzel kivonva magát az intézkedés alól. Ekkor T. r. zászlós a néhai panaszossal szemben testi kényszert alkalmazott, amelyek során tanult fogásokkal a földre vitte bilincselési testhelyzet kialakítása érdekében. A néhai panaszos a testi kényszer során folyamatosan megpróbálta magát kivonni az intézkedés alól, folyamatosan próbálta kiszabadítani a karját a fogásból és eközben összefüggéstelenül kiabált. T. r. zászlós a testi kényszer végrehajtása során közölte vele, hogy meg fogja bilincselni, és többször felszólította, hogy fejezze be az ellenszegülést, melynek ezt követően sem tett eleget. Az ellenszegülését végül T. r. zászlós 23 óra 41 perckor H. r. zászlós és L. r. főtörzsőrmester segítségével, kezeinek hátsó helyzetbe történő csavarásával megtörte, majd megbilincselte. A néhai panaszos ezt követően folytatta az ellenszegülést a földön fekve, ott „vergődve” megpróbálta akadályozni azt, hogy a szolgálati gépkocsiba beszállítsák. T. r. zászlós a néhai panaszost a tanult elvezető fogásokkal föllállította és a szolgálati gépjárműbe ültette. A néhai panaszos a gépjárműben folyamatosan fejelő mozdulatokat kísérelt megtenni az autó karosszériájának irányába, lábaival pedig az üléseket kísérelte meg rugdosni. Magatartását csak folyamatos testi kényszerrel sikerült kontrollálni. A néhai panaszos adataira vonatkozó bediktálására vonatkozó kérdésekre továbbra sem válaszolt, önkívületi állapotban kiabált.

A többi rendőri jelentésből még az alábbiak derülnek ki.

A néhai panaszos a testi kényszer alkalmazása során folyamatosan, hangosan kiabált, ki akarta magát szabadítani a fogásból, ezért Közterületi Támogató Alosztály munkatársai közölték vele, hogy bilincset fognak alkalmazni, azonban magatartása továbbra sem változott, így ellenszegülésének megtörése érdekében bele szemben 23 óra 41 perctől bilincset használtak.

A néhai panaszost T. r. zászlós testi kényszer alkalmazása során, karfeszítést alkalmazva, kontrollált módon arccal előre helyzetbe vitte földre. A testi kényszer alkalmazása során a néhai panaszos felső testénél T. r. zászlós, a lábainál L. r. törzsőrmester és H. r. zászlós helyezkedtek el. H. r. törzsőrmester, B. r. százados és a helyszínen lévő járőrök külső biztosítást hajtottak végre. Eközben többször felszólították, hogy engedelmességen az intézkedésnek, majd T. r. zászlós

figyelmeztette a néhai panaszt a bilincselésre. Azonban a néhai panaszos artikulátlanul ordibált, karjait maga alá húzva ellenszegült a bilincselésnek. Folyamatosan a földön fekvé rágatta magát, próbált kifordulni a testi kényszer alól. A rendőri felszólításokra továbbra sem reagált. Majd a bilincselést követően teljes erővel a földön rángatózó, forgó, és vergődő mozdulataival folyamatosan ellenállt az intézkedésnek. Végül a néhai panaszt felállították a földről, és L. r. főtörzsőrmester és T. r. zászlós karkulcsos elővezető fogással a szolgálati kocsi hátsó ülésére ültették. A néhai panaszt középre ültették be, ahova T. r. zászlós az előállított mellé ült be. H. r. zászlós és L. r. főtörzsőrmester, a jármű középső sorának üléseire ültek, majd a gépkocsit H. r. törzsőrmester vezette. A gépkocsi jobb első ülésén B. r. százados helyezkedett el. Az előállítás során a néhai panaszt csak folyamatos testi kényszerrel sikerült kontrollálni. Végül H. r. zászlós a középső ülésorról átmászott a hátsó ülés sorra, hogy segítsen T. r. zászlósnak a néhai panaszos önkárosító magatartásának megtörésében.

Miután a rendőrök beérkeztek a Rendőrkapitányságra, a szolgálati gépkocsi középső ülésorának háttámláját lehajtották, mivel az őrjögő, rángatózó néhai panaszt hatékonyabban lehetett kontrollálni hasra fektetve. Mivel a néhai panaszos továbbfolytatta ellenszegülő, agresszív magatartását és továbbra is rugdosódott, ezért Dr. P. a helyszínen neki nyugtató injekciót adott be, aminek ő próbált ellenszegülni.

A néhai panaszos őrjögő, agresszív viselkedésével Dr. M. mentőtiszt ellátása során sem hagyott fel, rohamszerűen rángatózó, rúgó mozdulatokat tett, valamint a gépjármű oldalának irányába fejt, továbbá a fogásból kiszabadult lábaival a jármű oldalára felhelyezve feszítette magát, ezért Dr. M. mentőtiszt további injekciókat adott be, mely kis idő után kezdtek el hatni, és tudták ráhelyezni a hordágyra.

A panaszbeadvány szerint a néhai panaszos intézkedés kezdetekor zavart, ön- és közveszélyes magatartást tanúsított.

Az első kamerafelvételen zseblámpák fényében többször dulakodás körvonalazódik a mikrobuszban, illetve látható az is, hogy az egyik rendőr leszorítva tartja a néhai panaszt, aki próbál a fogásból szabadulni

i) A rendőrségi iratokból az volt megállapítható, hogy a néhai panaszos önkívületi állapotban volt, agresszív és az intézkedésnek folyamatosan aktívan ellenszegülő magatartást tanúsított. Ezen magatartás a néhai panaszt a panaszbeadvány alapján már az intézkedés megkezdésekor jellemezte, illetve a kamerafelvételekből tudható, hogy fenti viselkedése az előállításának megkezdését követően sem változott, és orvosi ellátását, csak kényszerítő intézkedés folyamatos fenntartásával lehetett biztosítani. **Mindezek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv.-ben említett valamennyi bilincselési ok jogalapul szolgálhatott a néhai panaszos testi kényszer útján megkezdett és fenntartott bilincseléséhez, amely a Testület megállapítása szerint megfelelt az arányosság követelményének, ezért ezzel összefüggésben nem sérült a néhai panaszos emberi méltósághoz, és abból levezetett testi integritáshoz való joga.**

ii) A panaszbeadvány szerint a néhai panaszzal szemben az Rtv. 49. § (1) bekezdése alapján rendszeresített elektromos sokkoló eszközt alkalmaztak.

Mivel ezzel kapcsolatban a rendőrségi iratok és kamerafelvételek alapján nem merült fel adat, a Testület abból a tényből indult ki, hogy elektromos sokkoló eszközt nem alkalmaztak a néhai panaszzal szemben, így ezzel kapcsolatban nem sérült az emberi méltósághoz való joga.

b) A panaszbeadvány szerint a néhai panaszost megbilincseltek, és bizonyosan test szerte bántalmazták. Egyes elmondások alapján nem zárható ki, hogy a néhait a bilincs láncát megfogva, a térdén húzták a betonon, majd berakták a nagyobbik gépjárműbe.

A rendőrségi jelentések tanúsága szerint a néhai panaszost felállították a földről, és L. r. főtörzsőrmester és T. r. zászlós karkulcsos elővezető fogással a szolgálati kocsni hátsó ülésére ültették.

Ugyanakkor az első kamerafelvételen látható, hogy 0 óra 14 perc környékén a mikrobuszon kívül tartózkodó rendőr többször az ablakon keresztül a gépjármű belsejébe üt, ahol a panaszos található.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás szerint „a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítás jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar- és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr az őt ért támadás elhárítása során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.”

A felek előadása között feszülő ellentmondást a Testület egyéb bizonyítási eszköz hiányában nem tudta feloldani arra vonatkozóan, hogy a néhai panaszost a bilincs láncánál megfogva, térdén húzták a betonon, ezért ezzel kapcsolatban az alapjogsérelem nem volt megállapítható. Ugyanakkor a Testület felhívja a figyelmet, hogy a testi kényszerbe a támadó, bántalmazó magatartás nem tartozik bele, ezért indokoltnak találta megállapítani a néhai panaszos emberi méltóságához, illetve az abból levezetett testi integritáshoz való jogának sérelmét, tekintettel arra, hogy mikrobusz belsejébe többször beleütő rendőr jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszakot alkalmazott. Ezzel kapcsolatban a Testület ismét felhívja a figyelmet, hogy a rendőrök büntetőjogi felelősségének kérdésében nem foglalhat állást.

c) A jogi képviselő által megküldött az eszméletlen, kórházban fekvő néhai panaszról készített 11 db fényképfelvételeken a néhai panaszos homlokán, orrán, halántékán több felületi sérülés és véralvadékkal kitöltött seb, ugyanilyen jellegű sérülések láthatók a csukló környékén, főképp az ízület körül körkörös irányban, pár kisebb sérülés fedezhető fel az ujjperceken. A térd környékén zúzódások és véralvadékkal kitöltött sebek, a bal vállon felületi sérülések fedezhetők fel.

J. r. alezredes őrsparancsnok 2018. július 7-én kelt jelentésében az alábbiak olvashatók. A megyei kórház balesetellátó osztály ügyeletes orvosa, Dr. V. megállapította, hogy a néhai panaszos fejének több részén külsérelmi nyom látható. Megállapította továbbá, hogy homlokának mindkét oldalán a jobb szemtől kissé laterálisan körülbelül 100 forintnyi méretű livid duzzanatok, az orrgyök területén 2-3 centiméteres átmérőjű felületes hámsérülés keletkezett. Megállapítást nyert az is, hogy mindkét csukló területén körkörös livid duzzanat, valamint abrasionok figyelhetők meg. Egyéb sérülést az orvos nem tapasztalt.

A személyi szabadság korlátozása során alkalmazott testi kényszert követően a néhai panaszos testen keletkező hámsérülések az intézkedés helyszínén lévő murvás talajon fekvő tanúsított rángatózására ellenszegülésére vezethetők vissza, tekintettel arra, hogy a néhai panaszos teste hiányos ruházata miatt közvetlen kapcsolatba került a murvás talajjal.

Dr. V. megállapította, hogy egyrészt a néhai panaszos mellkasán a mellkas kompresszióhoz szükséges eszköz lenyomata látható, másrészt hogy légzésének, keringésének leállása a nagy mennyiségű sedatívum beadásával hozható összefüggésbe.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a néhai panaszos csuklóján keletkezett duzzanat a bilincs használat következménye, mivel a néhai panaszos folyamatosan megkísérelte kihúzni a kezét a bilincsből.

A rendőrség megküldte a kényszerítőeszköz alkalmazásának helyszínéről készült 8 darab fényképfelvételt, amellyel kapcsolatban a felvételeket készítő rendőr 2018. július 12-én kelt jelentésében megjegyezte, hogy az intézkedés végrehajtásának helyszíne az úttest és a gyalogjárda közötti útpadka rész volt, ahol kavicsos és murvás a talaj.

H. r. zászlós augusztusi jelentésében megjegyezte, hogy a néhai panaszos az intézkedés megkezdésekor önkívületi állapotban volt, így lehettek rajta korábban keletkezett sérülések is.

Dr. P. B. orvos által kiállított ambuláns lap rögzítette a néhai panaszoson fellelhető külsérelmi nyomokat az alábbiak szerint. A fej több részén látható külsérelmi nyom. A homlok mindkét oldalán, a jobb szemtől kissé laterálisan körülbelül 100 forintos méretű likvid duzzanatok. Az orrgyök területén körülbelül 2-3 centiméteres átmérőjű felületes hámszívség. A mellkas elülső oldalán centrálisan, illetve kissé jobbra a mellkascompressiot fenntartó eszköz lenyomata jól kivehető, annak megfelelően elterülő suffusio. Mindkét váll ventrális oldalán többszörös livid elszíneződések. A has mindkét oldalán kp. csecsemőtenyérszerű méretű 2-2 (jobb és baloldal) suffusio látható. A háton bal oldalt mellkascompressiot végző eszköz lenyomata látható. Ezenkívül egyéb külsérelmi nyom, elődomborodó terime nem látható. Mindkét csukló területén körkörös livid duzzanat, valamint abrasiók figyelhetők meg. Mindkét térd ventrális oldalán többszörös felületes abrasók. A bal comb prok. és kp. harmad területén ventrálisan felületes bő tenyérszerű abrasid, hyperaemia. Az ambuláns lapon rögzítették, hogy a beteg állapotára tekintettel és kézpalkotó vizsgálatok hiányában nem lehet egyértelműen nyilatkozni a sérülések jellegére.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület több állásfoglalásában kifejtette, hogy a kényszerintézkedésnek lehetnek velejáró sérülései, így (jogszerű) bilincs alkalmazásakor a csukló környékén megjelenő felületi sérülések nem mutat túl a jogszabályi felhatalmazáson. A Testület megállapítása szerint néhai panaszos testén lévő felületi sérülések keletkeztek a rendőrségi előadásnak megfelelően a vele szemben jogszerűen alkalmazott testi kényszer és bilincselés következtében, tekintettel arra, hogy a hiányos öltözékben lévő néhai panaszost intézkedés alá vonni a murvás talajra történő földre vitel útján lehetett, aki eközben aktívan ellenszegült az intézkedésnek. Rá kell mutatni arra, hogy a

kamerafelvételen jól látszik, hogy miközben az egyik rendőr a néhai panaszost leszorítja, ő próbál a fogásból szabadulni. Ugyanakkor azt is ki kell emelni, hogy egyrészt a felvételen nem kivehető, hogy a mikrobuszban körvonalazódó dulakodás során konkrétan mi történt, másrészt a sérülései a néhai panaszosnak az által is keletkezhetett, hogy az egyik rendőr többször beleütött a mikrobusz belsejébe, amellyel kapcsolatban a Testület megállapította jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazását. A panaszbeadvány szerint a néhai panaszos az intézkedés kezdetekor önkívületi állapotban volt, amely erősíti a rendőrség álláspontját arra vonatkozóan, hogy sérülései a rendőri fellépést megelőzően is keletkezhetek. Ugyanakkor a kórházban készített ambuláns lapon rögzítették, hogy sérülések jellegére egyértelműen nyilatkozni nem lehet, azonban a néhai panaszos hátán és mellkasán mellkascompressiot végző eszköz lenyomatát jelölte meg. A jogi képviselő által említett agyi ödéma, mint halál kiváltó ok magyarázatul szolgálhat a néhai panaszos önkívületi magatartása, amelynek során a rendőri jelentéseknek megfelelően a gépjárműben folyamatosan fejlődő mozdulatokat kísérelt megtenni az autó karosszériájának irányába. Azonban azt is szükséges rögzíteni, hogy az egyik rendőr a kamerafelvétel alapján valóban bántalmazta a néhai panaszost, ugyanakkor végső soron halálát kiváltó körülményekről a Testületnek nem áll rendelkezésére orvosi dokumentáció.

A Testület az általa lefolytatható bizonyítási eljárás korlátozottságára tekintettel, csupán a fentiekben összefoglalt – egymásnak ellentmondó – információkra támaszkodva nem tudott abban a kérdésben állást foglalni, hogy a néhai panaszos sérülései, illetve bekövetkező halála a jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazására vezethető-e vissza, így ezzel kapcsolatban panaszos testi épséghez, illetve élethez való alapjogának sérelme nem volt megállapítható.

5) A jogi képviselő megítélése szerint a helyszínen kellett volna mentőt hívni a rendőröknek, figyelemmel a néhai panaszos zavart állapotára is.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a néhai panaszossal szemben 23 óra 40 perckor kezdték meg az intézkedést, aki a kapitányságra történő előállítását követően végig agresszív és önkívületi állapotban volt, amely miatt a szolgálatirányító parancsnok orvosi segítséget kért. 2018. július 7-én 0 óra 1 perckor érkezett ki Dr. P. ügyeletes orvos, aki a néhai panaszos megvizsgálását követően szükségesnek látta további orvosi ellátását, ezért értesítette a mentőszolgálatot. A mentőszolgálat munkatársai 0 óra 25 perckor érkeztek ki

A rendőrségi kamerafelvételek szerint 23 óra 51 perckor érkezik meg a néhai panaszost szállító rendőrségi kisbusz a kapitányság udvarára, és 0 óra 5 perc környékén jelenik meg az ügyeletes orvos.

Az Rtv. 18. §(2)-bekezdése szerint „a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni”. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján „a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja”.

A rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 24. § (1) bekezdése fogalmazza meg, amely alapján „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”.

A Testület megállapítása szerint rendőrség időben eleget tett segítségnyújtási kötelezettségének, ezzel kapcsolatban késelem nem terheli, tekintettel arra, hogy helyszíni intézkedés megkezdésétől számítva fél órán belül orvosi ellátásban részesült a néhai panaszos. Ezzel kapcsolatban a Testület nem állapította meg a néhai panaszos egészségeshez való jogának sérelmét.

6) A Testület vizsgálta, hogy túlzó volt-e a helyszíni intézkedés során alkalmazott rendőri erő, mivel a panaszbeadvány szerint két szolgálati gépjárművel, több rendőr érkezett ki, mások szerint először egy személygépkocsival két rendőr jelent meg a helyszínen, majd ezt követte az erősítés, melynek létszámáról és járművéről is eltérően nyilatkoztak: van, aki szerint egy terepjárával jöttek, más szerint mikrobusszal.

A rendőri jelentésekből tudhatjuk, hogy először Sz. r. törzsőrmester és P. r. őrmester érkezett a helyszínre, majd egy zöld mikrobusszal a Közterület Támogató Alosztály munkatársai: L. r. főtörzsőrmester, H. r. zászlós, T. r. zászlós, H. r. törzsőrmester, valamint B. r. százados. A bilincselést T. r. zászlós, L. r. törzsőrmester és H. r. zászlós hajtotta végre. H. r. törzsőrmester, B. r. százados és a helyszínen lévő járőrök biztosították az intézkedést.

A Testület ehelyütt figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére, amely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Tekintettel a néhai panaszos agresszív, önkívületi állapotára, és arra, hogy előállítását és orvosi ellátását csak a mikrobuszban folyamatos kényszerintézkedés foganatosítása mellett lehetett biztosítani, a Testület nem találta túlzónak a helyszínen megjelent rendőri erőt, és ezzel összefüggésben nem állapította meg a néhai panaszos tisztességes eljárásához való jogát.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a néhai panaszos, nem sértve annak tisztességes eljárásához való jogát. Megítélése szerint a néhai panaszos az Rtv. 33. § (2) a) és c) pontja alapján jogszerűen állították elő, és az előállítás megfelelt az arányosság követelmények, így nem sérült a néhai panaszos személyes szabadsághoz való joga. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy rendőrség időben eleget tett segítségnyújtási kötelezettségének, és a helyszínen megjelenő rendőri erő sem volt túlzott, ezért ezekkel kapcsolatban sem állapított meg alapjogsérelmet. A Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv.-ben említett valamennyi bilincselési ok jogszerűen alkalmazhatott a néhai panaszos testi kényszer útján megkezdett és fenntartott bilincseléséhez, amely a Testület megállapítása szerint megfelelt az arányosság követelményének, ezért ezzel összefüggésben nem sérült a néhai panaszos emberi méltóságához, és abból levezetett testi integritáshoz való joga. A Testület álláspontja szerint elektromos sokkoló eszközt nem alkalmaztak a rendőrök, ezért ezzel kapcsolatban nem sérült a néhai panaszos alapjoga. A Testület azonban indokoltnak találta megállapítani a néhai panaszos emberi méltóságához, illetve az abból levezetett testi integritáshoz való jogának sérelmét, tekintettel arra, hogy a mikrobusz utasterébe többször beleütő rendőr jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazott. Ugyanakkor ellentmondó előadások miatt alapjogsérelmet nem volt megállapítható azzal kapcsolatban, hogy a néhai panaszos a

bilincs láncánál megfogva, térden húzták a betonon. A Testület az általa lefolytatható bizonyítási eljárás korlátozottságára tekintettel nem tudott abban a kérdésben állást foglalni, hogy a néhai panaszos sérülései, illetve bekövetkező halála rendőri bántalmazásra vezethető-e vissza, így ezzel kapcsolatban panaszos testi épséghez, illetve élethez való alapjogának sérelme nem volt megállapítható.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2019. április 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag helyett:
Dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület